

SEVR BARIŞ ANTLAŞMASI

(10 AĞUSTOS 1920)

SEVR ANTLAŞMASI'NA GÖRE ANADOLU

İtilaf devletleri I. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti dışındaki ittifak devletleriyle barış anlaşmaları imzalamıştı. Galip devletlerin Osmanlı ile barış antlaşması imzalanmasını geciktiren bazı nedenler vardı.

- ▣ Bu gecikmenin nedenleri olarak itilaf devletlerinin Osmanlı Devletini paylaşmadaki anlaşmazlıkları, İzmir'in Yunanlılara verilmesi, İngiltere ile İtalya arasındaki anlaşmazlık ve Türk milletinin işgallere karşı beklenmedik mücadelesi gösterilebilir.

- ▣ 1920’de itilaf devletleri Osmanlı hükümetini istedikleri doğrultuda bir barış antlaşması imzalamaya zorluyordu. İngiltere, Fransa ve İtalya’nın katıldığı San Remo Konferansında barış antlaşmasının taslağı görüşüldü. Tevfik Paşa başkanlığında Paris’e giden Türk heyeti 11 Mayıs 1920’de kendilerine sunulan barış şartlarını “Antlaşma şartlarını bağımsız bir devlet anlayışıyla bağdaştırılması mümkün değildir.” diyerek antlaşmaya yanaşmadı.

- ▣ Osmanlı Devleti'ne antlaşmayı kabul ettirmek isteyen itilaf devletleri, Yunan ordusunu devreye soktular. Yunan birlikleri 22 Haziran'da Balıkesir, Nazilli, Karamürsel ve Mudanya'yı ele geçirdiler. Trakya'dan Tekirdağ'a kadar işgal ettiler. Bu gelişmeler karşısında Osmanlı Hükümeti antlaşmanın kabul edilmesini kararlaştırdı.

- ▣ Anayasaya göre yapılacak bir barış antlaşmanın mecliste görüşülüp kabul edilmesi gerekiyordu. Mebusan Meclisi kapalı olduğundan padişah ve Damat Ferit Paşa, eski komutanlardan ve nazırlardan oluşan bir Saltanat Şurası topladılar.

- ▣ Yapılan görüşmeler sonunda antlaşmanın kabul edilmesine ve Bağdatlı Hadi Paşa, Rıza Tefvik Bey ve Reşat Halis Bey'den oluşan bir heyetin Fransa'ya gönderilmesine Fransa'ya giden Türk Heyeti Paris yakınlarındaki Sevr Kasabasında 10 Ağustos 1920'de Sevr Barış Antlaşmasını imzaladı.

- ▣ 433 maddeden oluşan antlaşmanın bazı maddeleri özetle şöyledir:
 - Siyasi Hükümler ve Sınırlar
 - Doğu Trakya ve Batı Anadolu(İzmir ve civarı) Yunanlılara verilecekti.

Mardin , Urfa, Antep ve Suriye ve Fransızlara bırakılacak, Adana'dan Kayseri ve Sivas'ın kuzeyine kadar olan bölge Fransız Nüfuzunda olacaktır.

- ▣ Arabistan ve Musul dahil Irak, İngiltere'ye bırakılacaktı.
- ▣ Aydın ve Çine Çayı'ndan itibaren Batı Anadolu İtalyanlara bırakılacaktı.
- ▣ Rodos ve 12 Ada İtalyanlara, diğer Ege adaları Yunanlılara bırakılacaktı.

- ▣ Ordu, Samsun, Tokat, Amasya, Sinop, Çorum, Kayseri'nin doğusu, Çankırı, Ankara, Eskişehir, Bolu, Zonguldak ve Bilecik Osmanlı Devletine bırakılacaktı.
- ▣ İstanbul, başkent olarak kalacak ancak Osmanlı Devleti barış şartlarına uymazsa İstanbul da Türklerden alınacaktır.

- Boğazlar savaş zamanında bile bütün gemilere bile açık olacak. Uluslar arası bir boğazlar komisyonu kurulacak. Türk üyesi bulunmayacak olan bu komisyonun ayrı bir bütçesi ve ayrı bir bayrağı olacaktı.
- Osmanlı Devletinde yaşayan her topluluk dil, din, mezhep özgürlüğünü kullanabilecek ve herkes eşit olacaktı.

- ▣ Hicaz bağımsız bir devlet olacaktı. Osmanlı devleti Mısır üzerindeki haklarından feragat edecekti.
- ▣ Doğu Anadolu'da iki yeni devlet kurulacaktı.

Askeri Hükümler

- ▣ Osmanlı ülkesinde mecburi askerlik kaldırılacaktır.
- ▣ Asker sayısı 50.700 olacak, ordunun ağır silah ve uçakları olmayacaktı.
- ▣ Deniz gücü sınırlı olacak, 13 küçük gemiyi geçmeyecekti.

Ekonomik Hükümler

- ▣ Osmanlı Devleti maliyesi tamamen itilaf devletlerinin denetiminde olacaktı. İngiliz, Fransız, İtalyan ve Osmanlı Devleti temsilcilerinden oluşan bir komisyon bütçeyi hazırlayacaktı. Osmanlı Devleti üyeleri komisyonda sadece danışmanlık yapacaktı.

- ▣ Adli ve mali kapitülasyonlar en ağır şekilde tüm müttefiklere açık olacaktı
- ▣ Osmanlı Devleti savaş sonrası tazminat ödeyecekti.

Sevr Antlaşması'nın Sonuçları

- ▣ Padişah ve meclis tarafından onaylanmadığı için hukuken geçerli olmamıştır.
- ▣ Bu anlaşmanın yerine daha sonra Lozan Antlaşması imzalanmıştır. Sevr Antlaşması'na Türk halkı topyekün tepki göstermiş ve milli mücadelenin haklılığı ortaya çıkmıştır.

- ▣ Türk halkının milli mücadeleye ve TBMM'ye bağılığı artmıştır.
- ▣ TBMM üyeleri ve Mustafa Kemal Paşa antlaşmaya karşı çıkarak imzalayanları vatan hayini ilan etmiştir.